

УДК 378.147:37.017

DOI <https://doi.org/10.32782/pet-2022-1-15>

Світлана ЯЦЮК

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної математики та методики навчання інформатики, Волинський національний університет імені Лесі Українки, пр. Волі 13, м. Луцьк, Україна, 43025

ORCID ID: 0000-0002-8369-6060

SCOPUS-AUTHOR ID: 57221874892

Валентина ЮНЧИК

старший викладач кафедри загальної математики та методики навчання інформатики, Волинський національний університет імені Лесі Українки, пр. Волі 13, м. Луцьк, Україна, 43025

ORCID ID: 0000-0003-3500-1508

SCOPUS-AUTHOR ID: 57218347265

Іван СМОЛЮК

доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки, пр. Волі 13, м. Луцьк, Україна, 43025

ORCID ID: 0000-0002-8743-0075

Оксана СОБЧУК

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної математики та методики навчання інформатики, Волинський національний університет імені Лесі Українки, пр. Волі 13, м. Луцьк, Україна, 43025

ORCID ID: 0000-0003-2185-9896

Бібліографічний опис статті: Яцюк, С., Юнчик, В., Смолюк, І., Собчук, О. (2022). Академічна доброчесність в контексті освітньої компоненти «Вступ до фаху» для майбутніх вчителів інформатики. *Фізика та освітні технології*, 1, 116–123, doi: <https://doi.org/10.32782/pet-2022-1-15>

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В КОНТЕКСТІ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ «ВСТУП ДО ФАХУ» ДЛЯ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ

Метою роботи є методичні аспекти формування академічної доброчесності у майбутніх вчителів інформатики під час викладання освітнього компоненту «Вступ до фаху»; досліджено суть поняття академічної доброчесності, наповнення інформаційної бази у відкритому доступі, за допомогою якої здійснюється популяризація принципів академічної доброчесності та підвищення рівня обізнаності всіх учасників освітньо-наукової діяльності у питаннях академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, зміст академічної доброчесності стосовно формування особистісних та професійних характеристик вчителя інформатики; визначено ставлення до проявів академічної недоброчесності серед майбутніх учителів інформатики. Досліджено сфери академічної культури ЗВО, її елементів та функцій. Розглянуто навички наукової діяльності як складової частини фахової компетентності вчителя інформатики. Висвітлено європейський досвід з формування академічної доброчесності майбутнього вчителя інформатики.

Окреслено ставлення до проявів академічної недоброчесності під час навчання серед майбутніх учителів інформатики та значення співпраці з роботодавцями та стейкхолдерами для розуміння суті того фахівця, якого вони очікують отримати; значення обміну науковими знаннями та ідеями на основі взаємної поваги та усвідомлення відповідальності за результати наукових дій.

У роботі визначено можливості підвищення рівня академічної доброчесності майбутніх учителів інформатики шляхом відповідності чинному законодавству, вироблення доброчесного середовища на факультеті, ЗВО та розвитку особистісного духовного потенціалу учасників освітнього процесу через Кодекс академічної доброчесності ЗВО, «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки», які націлені на сприяння осягненню і прийняттю сенсу академічних чеснот, усвідомленню їх цінності та необхідності, їх реалізації в педагогічній, науковій, навчально-пізнавальній діяльності.

Ключові слова: академічна доброчесність, кодекс академічної доброчесності, морально-етична поведінка, прояви академічної недоброчесності, плагіат, здобувач освіти.

Svitlana YATSIUK

Candidate's of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of General Mathematics and Methods of Teaching Computer Science, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13 Volya Ave., Lutsk, Ukraine, 43025

ORCID ID: 0000-0002-8369-6060

SCOPUS-AUTHOR ID: 57221874892

Valentina YUNCHIK

Senior Lecturer at the Department of General Mathematics and Methods of Teaching Computer Science, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13 Volya Ave., Lutsk, Ukraine, 43025

ORCID ID: 0000-0003-3500-1508

SCOPUS-AUTHOR ID: 57218347265

Ivan SMOLYUK

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Professor at the Department of General Pedagogy and Preschool Education, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13 Volya Ave., Lutsk, Ukraine, 43025

ORCID ID: 0000-0002-8743-0075

Oksana SOBCHUK

Candidate's of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of General Mathematics and Methods of Teaching Computer Science, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13 Volya Ave., Lutsk, Ukraine, 43025

ORCID ID: 0000-0003-2185-9896

To cite this article: Yatsyuk, S., Yunchyk, V., Smoliuk, I., Sobchuk, O. (2022). Akademichna dobrochesnist v konstekti osvitnoi komponenty «Vstup do fakhu» dlia maibutnikh vchyteliv informatyky [Academic integrity in the context of the educational component “Introduction to the profession” for future computer science teachers. *Physics and educational technologies*, 1, 116–123, doi: <https://doi.org/10.32782/pet-2022-1-15>

ACADEMIC INTEGRITY IN CONTEXT EDUCATIONAL COMPONENTS “INTRODUCTION TO THE PROFESSION” FOR FUTURE IT TEACHERS

In the article the method of forming of academic good works is reflected for the future teachers of informatics during teaching educational a component “Entering into a profession”; investigational essence of concept of academic good works, filling of informative base in the opened access, by which popularization of principles of academic good works and increase of level of knowledge of all participants is carried out educationally scientific to activity in the questions of academic good works in the Volhynia national university of the name of Lesya Ukrainian, maintenance of academic good works in relation to forming of personality and professional descriptions of teacher of informatics; certainly attitude is toward the displays of academic good unworks among the future teachers of informatics. Investigational spheres of academic culture, its elements and functions. Skills of scientific activity are considered as a component professional competence of teacher of informatics. European experience is reflected from forming of academic good works of future teacher of informatics. Outlined attitude toward the displays of academic good unworks during studies among the future teachers of informatics and value of collaboration with employers and steykkholderami for understanding of essence of that specialist which they expect to get; a value of exchange scientific knowledges and ideas is on the basis of mutual respect and awareness of responsibility for the results of scientific actions.

Possibilities of increase of level of academic respectability of future teachers of informatics are certain by accordance to the current legislation, making of respectable environment on a faculty, University and development of personality spiritual potential of participants of educational process through Code of academic respectability, “Position about the system of prevention and exposure of academic plagiarism in research activity of bread-winners of higher education and scientifically-pedagogical workers of the Volyn national university of the name Lesias Ukrainians”, that is aimed at an assistance to understanding and acceptance of sense of academic virtues, realization of their value and necessity, their realization in pedagogical, scientific, educational-cognitive activity.

Key words: *academic respectability; code of academic respectability; mental and ethical behavior; displays of academic unrespectability; plagiarism; bread-winner of education.*

Постановка проблеми. Імідж майбутнього вчителя інформатики формується в закладі вищої освіти (ЗВО), де закладено певні морально-правові відносини. У зв'язку з інтеграцією ЗВО у світовий освітній простір ці відносини набирають ще більшого значення, оскільки цінність полягає саме в якості освіти. Для ЗВО важливо мати свій імідж, де закладено повагу, чесність, довіру, обов'язок та відповідальність. Академічні чесноти є вкрай важливими не лише для майбутнього вчителя інформатики, але й для функціонування і розвитку факультету, університету, суспільства в цілому. Принципи академічної доброчесності відображені також у нормативно-правових документах України.

Підготовка вчителя Нової української школи включає багато важливих аспектів. Вчитель інформатики нового покоління повинен володіти усіма необхідними загальними і фаховими компетентностями для здійснення освітньої діяльності. Освітня програма підготовки таких фахівців у Волинському національному університеті імені Лесі Українки враховує усі вимоги Нової української школи та реального часу (готовність до дистанційного навчання в умовах війни та інших ситуацій, які виникають в країні). Будь-яка освітня діяльність повинна здійснюватись відповідно до норм та принципів академічної доброчесності. В основу принципів академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки покладено *повагу до людської гідності, прав людини та рівність учасників освітнього процесу, чесність, довіру, компетентність, прозорість та інформаційну відкритість, повагу, відповідальність, мужність.* Для майбутнього вчителя інформатики важливо набути, засвоїти та використовувати принципи академічної доброчесності як для здобувача освіти, так і для навчання та виховання учнів загальноосвітніх шкіл. Групою забезпечення в дисципліні «Вступ до фаху» освітньо-професійної програми «Середня освіта. Інформатика» введено модуль «Академічна доброчесність», що дасть можливість реалізувати набуття відповідних професійних компетентностей здобувачів освіти даної освітньої програми.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Останнім часом чимало науковців досліджують питання академічної доброчесності. Ми проаналізували низку кодексів академічної

доброчесності, положень, які прийняті вищими навчальними закладами України і за кордоном. ЗВО широко популяризують принципи академічної доброчесності. На офіційних сторінках можна знайти відповідну інформацію.

Принципи академічної доброчесності закладені у Національній доктрині з розвитку освіти, Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. Міністерством освіти і науки України розроблено «Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти» (наказ МОН № 1460 від 30 листопада 2020 року), Розширений глосарій термінів і понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» (від 5 вересня 2017 р.), 2018), внутрішня система забезпечення якості освіти: Абетка для директора. Служба освітнього омбудсмена спільно з проектом USAID «Взаємодія» розробили безоплатну програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти «Рівні можливості в освіті: через прикладні інструменти до запобігання корупції». Розроблено курси та програми для підвищення кваліфікації з питань академічної доброчесності. Зокрема, для вчителів старших класів розроблено онлайн-курс «Академічна доброчесність», серед експертів якого й освітній омбудсмен. У Законі України «Про повну загальну середню освіту» окреслено види відповідальності у випадку порушення академічної доброчесності (частина 7, статті 43).

Значення, суть, поняття академічної доброчесності аналізують такі науковці, як Т. Фініков, Л. Пшенична, В. Юнчик, Л. Засєкіна. Такі науковці, як В. Юнчик, О. Сербін, вважають покращення якості освіти із впровадженням принципів академічної доброчесності. В. Гунчак, А. Мельниченко, І. Єгорченко розробили систему впровадження принципів академічної доброчесності.

Питанням розвитку професійних компетентностей, які формують основу академічної доброчесності майбутніх учителів середньої школи, приділяють увагу такі вчені, як К. Дзеджера, Н. Швадчак, М. Марковська, К. Починок, Я. Понамаренко, О. Палеха, О. Сіненко.

Проблема академічної доброчесності є відносно новою. Але формування академічної доброчесності у вчителів інформатики серед-

ньої школи потребує поглиблення і вдосконалення.

Метою статті є висвітлення методичних аспектів формування академічної доброчесності у майбутніх вчителів інформатики під час викладання освітнього компоненту «Вступ до фаху».

Виклад основного матеріалу. Академічна доброчесність у Волинському національному університеті імені Лесі Українки передбачає дотримання сукупності принципів і правил поведінки кожного учасника університетської спільноти, спрямованих на формування самостійної та відповідальної особистості, спроможної навчатися, викладати і здійснювати наукову діяльність, дотримуючись етичних та правових норм. (Академічна доброчесність: виклики сучасності, 2018; Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки, 2021).

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками передбачає (Академічна доброчесність: виклики сучасності, 2018; Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки, 2021):

- посилання на джерела інформації в разі запозичень ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- контроль за дотриманням цих вимог здобувачами освіти;
- повагу до здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, незалежно від будь-яких обставин і ознак.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилання на джерела інформації в разі запозичень ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право (Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки 2021; Сацик, 2017; Сорокіна, 2018).

До технологічних рішень, як інструментів протидії порушення академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, належать (Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки, 2021; закон України «Про авторське право і суміжні права» 2022, ст. 42):

1. Активна участь у проекті «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative), який реалізовуватиметься в ЗВО України за підтримки Посольства США.

2. Створення інформаційної бази у відкритому доступі, за допомогою якої здійснюється популяризація принципів академічної доброчесності та підвищення рівня обізнаності всіх учасників освітньо-наукової діяльності у питаннях академічної доброчесності:

- створення веб-сторінки «Академічна доброчесність» на офіційному сайті Університету, яка постійно оновлюється актуальними інформаційними та методичними матеріалами, присвяченими питанням корпоративної культури на робочому місці та перевагам чесного навчання, інформаційної грамотності, попередженню плагіату та ін.);

- розробка матеріалів, присвячених популяризації принципів академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу (банери, інфографіка, роздаткові матеріали тощо).

3. Упровадження в Університеті просвітницьких функцій академічної доброчесності, за допомогою яких стає можливим попередження випадків порушення принципів академічної доброчесності (Фініков, 2016; Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки, 2020; закон України «Про освіту», 2017, ст. 42):

- інформаційно-консультативне супроводження науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти через створення відповідних ресурсів на сайті бібліотеки, друк буклетів, пам'яток, дорожніх карт та постерів, розробка та поширення відео-роликів та інша діяльність з промоції принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин;

- реалізація програми підвищення кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних працівників, наприклад, за тематикою «Академічна доброчесність в освіті і науці»;

- лекції основних стейкхолдерів вищої освіти (відомих випускників, роботодавців, експертів тощо) з тематики переваг чесного навчання та реалізації наукових досліджень, цикли тренінгів для всіх учасників освітнього і наукового процесів в рамках всеукраїнських та міжнародних проектів з академічної доброчесності, грантових програм тощо;

– проведення семінарів зі здобувачами вищої освіти, молодими вченими щодо академічної відповідальності за порушення вимог академічної доброчесності;

– ознайомлення здобувачів вищої освіти й науково-педагогічних працівників із цим Кодексом;

– перевірка випускних кваліфікаційних робіт на предмет академічного плагіату;

– експертна оцінка та (або) технічна перевірка (за допомогою спеціалізованих програмних засобів) щодо ознак академічного плагіату в дослідженнях, підготовлених до захисту тощо;

– інформування здобувачів вищої освіти та молодих вчених про неприпустимість порушення принципів академічної доброчесності та реалізація заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності за участі Наукового товариства аспірантів і студентів, Ради молодих вчених, провідних фахівців бібліотеки Університету;

– проведення популяризаційних та інформаційно-технологічних заходів (тренінгів, семінарів, відкритих лекцій, навчальних модулів з академічного письма та дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин тощо);

– моніторинг та опитування щодо випадків порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти і співробітниками Університету;

– оприлюднення періодичних відкритих звітів щодо рівня дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в Університеті;

– проведення наукових досліджень за тематикою академічної доброчесності (Сорокіна, 2017; закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність», 2016, ст. 1).

4. Проведення моніторингу реалізації Положення «Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки»; закон України «Про авторське право і суміжні права», 2022, ст.42; положення «Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівни-

ків Волинського національного університету імені Лесі Українки», 2020). Основною метою цього положення є: встановлення базових засад щодо запобігання поширенню академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників; розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації; формування звички до сумлінного дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізація самостійності та індивідуальності при створенні авторського твору; підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування з боку викладацького складу, докторантів, аспірантів, здобувачів наукового ступеня, студентів усіх форм навчання (Закон України «Про авторське право і суміжні права», 2022, ст. 42; положення «Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки», 2020).

В освітньому компоненті «Вступ до фаху» для забезпечення загальних та фахових компетентностей та формування м'яких навичок у майбутніх вчителів інформатики введено модуль «Академічна доброчесність». Починаючи навчання у закладі вищої освіти (ЗВО), здобувачі освіти повинні чітко розуміти свої права і обов'язки. Тому розпочати вивчення модуля «Академічна доброчесність» рекомендуємо саме з ознайомлення здобувачів освіти з Правилами розпорядку, Статутом та Кодексом академічної доброчесності ЗВО. Усі документи, що стосуються навчального процесу, розміщено на офіційній сторінці ЗВО у відкритому доступі. Здобувачам освіти пропонується курс лекційних та практичних занять для досягнення таких компетентностей (Освітньо-професійна програма «Середня освіта. Інформатика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки, 2021, ст. 5-18):

1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки.

2. Здатність знаходити, обробляти інформацію з різних джерел, аналізувати та синтезувати на основі перевірених фактів та логічних аргументів.

3. Здатність до самовизначення мети діяльності, самостійного пошуку знань, їх осмислення, закріплення, формування та розвитку умінь і навичок.

4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

5. Використовувати знання та розуміння міжнародних та національних стандартів і практик в професійній діяльності.

6. Розробляти та підбирати навчальне, інформаційно-методичне й технічне забезпечення із використання різних освітніх та комунікаційних платформ.

Невід'ємною складовою частиною академічної доброчесності є академічна культура, яку необхідно сформувати у здобувачів освіти на початкових стадіях навчання в ЗВО. Це робить робить свій відбиток на рівень розвитку ЗВО. Слід звернути увагу на сфери академічної культури ЗВО:

1) відношення науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти до навколишнього природного і соціального середовища;

2) відношення науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти між собою;

3) відношення науково-педагогічних працівників та здобувачів з самими собою, тобто їх самопізнання, самовиховання і саморозвиток.

Розглядати і навчати академічній культурі здобувачів освіти не можна у відриві від соціального життя сфери вищої освіти, інтересів членів університетської спільноти. Слід звернути увагу на основні елементи академічної культури, якими керуються члени академічної спільноти під час освітньої діяльності: поняття, відносини та цінності. Потрібно врахувати, що академічна культура впливає на соціальне життя університетської спільноти, її ціннісні основи, стиль роботи та зразки поведінки. Важливо вказати на функції академічної культури. Вчені по-різному їх трактують. Але серед основних можна виділити пізнавальну, світоглядну, комунікативну, виховну та інші функції.

У ЗВО здобувачам освіти прикріплюють навички наукової діяльності як складової частини фахової компетентності вчителя. Тому в модулі «Академічна доброчесність» не менш важливо розвивати у здобувачів освіти навички коректної роботи із джерелами інформації, самостійність при створенні публікацій; використання загальноприйнятих правил цитування авторських статей чи публікацій, поняття плагіату, порушення авторського права та крадіжки інтелектуальної власності. Оскільки курсова робота є першою науковою роботою здобувачів освіти, то в модулі «Академічна доброчесність» варто ознайомити здобувачів з основними вимогами до написання курсових робіт та «Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників і здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» 2016; положення «Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки», 2020).

Висновки і перспективи подальших розвідок. Результативність, поглиблена професійна підготовка майбутніх вчителів інформатики, готовність їх до роботи в закладах середньої освіти забезпечуватиметься в результаті набуття здобувачами освіти програмних компетентностей, які зазначено в освітньо-професійній програмі «Середня освіта. Інформатика». Для вчителя інформатики важливо сформувати і утвердити принципи академічної доброчесності. Це дасть можливість розроблення дієвих механізмів їх реалізації у практиці викладання й учіння в закладі середньої освіти.

У перспективі вбачаємо поглиблений аналіз питань академічної доброчесності здобувачів освіти освітньо-професійної програми «Середня освіта. Інформатика» для розвитку конкурентоспроможності випускників програми та ЗВО.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сацик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? URL: <http://education-ua.org/ua/articles/930-akademichna-dobrocheshnist-mifichna-kontseptsiya-chi-dievij-instrument-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti>.

2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених / Сорокіна Н. Г. та ін. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
3. Фініков Т.В. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету. Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики». Київ : Таксон, 2016. 234 с.
4. Академічна доброчесність: виклики сучасності. Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). Варшава, 2018. 162 с.
5. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти / Бобровський М.В. та ін. Київ : Державна служба якості освіти, 2019. 240 с.
6. Закон України «Про освіту»: станом на 22 вересня 2017 р. *Верховна Рада України*. Офіц. вид. Київ : Парлам. вид-во, 2017. 122 с.
7. Закон України «Про авторське право і суміжні права». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page3>.
8. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». Стаття 1 «Основні терміни та їх визначення». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
9. Закон України «Про Освіту». Стаття 42 «Академічна доброчесність». URL: http://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm.
10. Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки. URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/, 2020.
11. Національна доктрина з розвитку освіти. URL: https://pidru4niki.com/15970122/pedagogika/natsionalna_doktrina_rozvitku_osviti_vityag.
12. Освітньо-професійна програма «Середня освіта. Інформатика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки, 2021. 23 с.
13. Положення «Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки».
14. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) // SAIUP. URL: <http://www.americancouncils.org.ua>.
15. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. <https://mon.gov.ua/ua/news/opublikovano-strategiyu-rozvitku-vishoyi-osviti-v-ukrayini-na-2022-2032-roki>.

REFERENCES:

1. Satsyk V. Academic integrity: a mythical concept or an effective tool for ensuring the quality of higher education? URL: <http://education-ua.org/ua/articles/930-akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontsepsiya-chi-dievij-instrument-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti> [in Ukrainian].
2. Academic integrity: problems of compliance and priorities of dissemination among young scientists / N. G. Sorokina and others. Dnipro: DRIDU NADU, 2017. 169 p. [in Ukrainian].
3. Finikov T.V. Academic honesty as the basis of sustainable development of the university. International grace fund "International. stock. research education politicians". Kyiv: Takson, 2016. 234 p. [in Ukrainian].
4. Academic integrity: modern challenges. A collection of scientific essays by participants in a scientific internship for educators (Republic of Poland, Warsaw, October 1 – 13, 2018). Warsaw, 2018. 162 p. [in Ukrainian].
5. Recommendations for building an internal system for ensuring the quality of education in a general secondary education institution / Bobrovsky M.V. etc. Kyiv: State Service of Education Quality, 2019. 240 p. [in Ukrainian].
6. Law of Ukraine "On Education": as of September 22, 2017, the Verkhovna Rada of Ukraine. officer view. Kyiv: Parlam. edition, 2017. 122 p. [in Ukrainian].
7. Law of Ukraine "On copyright and related rights". URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page3>. [in Ukrainian].
8. Law of Ukraine "On scientific and scientific and technical activity". Article 1 "Basic terms and their definitions". URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>. [in Ukrainian].
9. Law of Ukraine "On Education". Article 42 "Academic integrity". URL: http://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm. [in Ukrainian].
10. Code of Academic Integrity of Lesya Ukrainka University. URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/, 2020 [in Ukrainian].
11. National doctrine on the development of education. URL: https://pidru4niki.com/15970122/pedagogika/natsionalna_doktrina_rozvitku_osviti_vityag [in Ukrainian].
12. Educational and professional program "Secondary education. Informatics" of the first (bachelor's) level of higher education of Volyn National University named after Lesya Ukrainka, 2021. 23 p. [in Ukrainian].

13. Regulation "On the system of prevention and detection of academic plagiarism in research activities of higher education applicants and scientific and pedagogical workers of Volyn National University named after Lesya Ukrainka" [in Ukrainian].

14. The Project of Promotion of Academic Integrity in Ukraine (SAIUP) // SAIUP. URL: <http://www.americancouncils.org.ua>. [in Ukrainian].

15. Strategy for the development of higher education in Ukraine for 2022–2032. <https://mon.gov.ua/ua/news/opublikovano-strategiyu-rozvitku-vishoyi-osviti-v-ukrayini-na-2022-2032-roki> [in Ukrainian].